

MAG-11019

Seat No. _____

Third Year B. A. (Non CBCS) Examination

February - 2018

Sanskrit : Paper - VIII

(धर्मशास्त्र एवं अर्थशास्त्र) (Old Course)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

સૂચના / Instructions :

(૧) કુલ ૫ પ્રશ્નો છે.

(1) There are 5 questions.

(૨) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

(2) Figures on right hand side indicate marks.

૧ સ્મૃતિઓના ઉદ્ભવ-વિકાસ તથા રચનાકાળ દર્શાવી શુક્રનીતિનો વિગતે પરિચય આપો. ૨૦

1 Point out the origin, development and time of સ્મૃતિ and give detailed introduction of 'શુક્રનીતિ'. 20

અથવા/OR

૧ સ્મૃતિઓનો ધર્મશાસ્ત્ર સાથે સંબંધ દર્શાવી વશિષ્ઠ સ્મૃતિ અને પરાશરસ્મૃતિનો વિગતે પરિચય આપો. ૨૦

1 Explain the relation of સ્મૃતિ with ધર્મશાસ્ત્ર by doing so give introduction of વશિષ્ઠસ્મૃતિ and પરાશરસ્મૃતિ in detail. 20

૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ ચાર શ્લોક સ્પષ્ટ રીતે સમજાવો. ૨૦

2 Explain any four શ્લોક of following : 20

(૧) યસ્યાસ્તુ ન ભવેદ્ ભ્રાતા ન વિજ્ઞાયેત વા પિતા ।

નોપયચ્છેત તાં પ્રાજ્ઞઃ પુત્રિકા ધર્મ શક્યયા ॥

(૨) યત્ર નાર્યસ્તુ પૂજ્યન્તે રમન્તે તત્ર દેવતાઃ ।

યત્રૈતાસ્તુ ન પૂજ્યન્તે સર્વાતત્રાફલા ક્રિયાઃ ॥

(૩) ચતુર્ણામપિ વર્ણાનાં પ્રેત્ય વેહ હિતાહિતાન્ ।

અષ્ટાવિમાન્ સમાસેન સ્ત્રીવિવાહાન્નિબોધત ॥

(૪) અથં સ કેવલં ભુઙ્કતે યઃ પચન્ત્યાત્મકારણાત્ ।

યજ્ઞશિષ્ટાશનં હોતમ્ સતામન્નં વિધીયતે ॥

- (५) तं प्रतीतं स्वधर्मेण ब्रह्मदायहरं पितुः ।
स्रग्विणं तल्प आसीन मर्हयेत प्रथमं गवा ॥
- (६) एकरात्रं तु निवसन्न तिथि ब्राह्मणः स्मृतः ।
अनित्यं हि स्थितो यस्मात्तस्मादतिथि रुच्यते ॥
- (७) षट्त्रिंशब्दादिकं चर्यं गुरौ त्रैवेदिकं व्रतम् ।
तदर्धिकं पादिकं वा ग्रहणान्तिकेमेव वा ॥
- (८) न कन्यायाः पिता विद्वान् गृह्णुयाच्छुल्कमण्वपि ।
गृह्णुयाच्छुल्कं हि लोभेन स्यान्नरोप्यविक्रयीः ॥

- ३ मनुस्मृतिना तृतीय अध्यायनुं मूल्यांकन करो. २०
- 3 Evaluate 3rd(third) canto of मनुस्मृति. 20
- अथवा / OR**
- ३ मनुस्मृति उपर परिययात्मक नोंध लभो अने स्मृति साहित्यमां तेनुं मडत्व दर्शावो. २०
- 3 Write an introductory note on मनुस्मृति and show the importance of in स्मृतिसाहित्य. 20
- ४ कौटिल्यकादीन शासनव्यवस्था समजावो. २०
- 4 Explain the कौटिल्यकाले शासनव्यवस्था । 20
- अथवा / OR**
- ४ भारतीय राजनीतिनो उद्भव अने विकास वर्णवो. २०
- 4 Describe the origin nature and development of Indian Politics. 20
- ५ (अ) नीयेनामांथी बे सूत्रो विस्तारथी समजावो. १०
- 5 (a) Explain any two sutras of the following. 10
- (१) अर्थ एव प्रधान इति कौटिल्यः ।
- (२) प्रत्यक्ष परोक्षानुमेय हि राजवृत्तिः ।
- (३) मन्त्रपूर्वाः सर्वारम्भाः ।
- (४) ॐ नमः शुक्रबृहस्पतिभ्याम् ।
- (ब) नीयेनामांथी कोर्षपश बे उपर विवेचनात्मक नोंध लभो : १०
- (b) Write critical notes on any two of the following : 10
- (१) उपधाभिः ।
- (२) मन्त्री ।
- (३) राजदूतः ।
- (४) अष्टविवाहाः ।